

GUIDE FÖR SMÅSKALIG INDUSTRIELL HANTERING OCH LAGRING AV FARLIGA KEMIKALIER – ANVISNINGAR FÖR ATT FYLLA I ANMÄLAN

Guide för verksamhetsutövare

Anna Kylmä, Saila Salomäki ja Reino Tennberg

Innehållsförteckning

1. Anmälningsplikt	3
2. Anmälan	4
3. Beslut om kemikalier och idrifttagningskontroll	5
4. Kemikalier	6
5. Bilagor till anmälan	7
6. Rättslig grund	8

1. Anmälningsplikt

Hantering och lagring av farliga kemikalier delas in i två kategorier:

1. **Begränsad industriell hantering och lagring** – Verksamhetsutövaren ska anmäla till räddningstjänsten när mängden farliga kemikalier uppfyller eller överskrider räddningstjänstens anmälningsgräns. Tillsynsmyndighet: räddningstjänsten.
2. **Storskalig industriell hantering och lagring** – Verksamhetsutövaren ska anmäla till Säkerhets- och kemikaliebyrån när mängden farliga kemikalier uppfyller eller överskrider Säkerhets- och kemikaliebyråns (Tukes) tillståndsgrens. Tillsynsmyndighet: Tukes.

Även om mängden farliga kemikalier inte uppfyller anmälningsskyldigheten, ska man ändå följa samma lagar, förordningar samt iaktta försiktighet och omsorg i verksamheten.

Du kan ta reda på om anmälningsskyldighet föreligger med hjälp av KemiDigi beräkningsverktyg för förhållandet eller räddningstjänstens kemikalietabell. För att beräkna förhållandet behöver du följande uppgifter:

- mängden kemikalier (i ton)
- farosatser (säkerhetsdatablad, avsnitt 2.1 Klassificering av ämnen och blandningar)

Vid fastställandet av anmälningsskyldigheten beaktas alla kemikalier som verksamhetsutövaren har under sin kontroll, hanterar eller lagrar. Även tomma gasbehållare samt kemikalier som finns i anläggningar räknas in i den totala mängden. Bränsletankar räknas enligt maximal volym (typskylt).

Om mängden farliga kemikalier överskrider anmälnings- eller tillståndsgränsen anger KemiDigi-kalkylatorn vilken myndighet som anmälan eller tillståndsansökan ska upprättas och skickas till. Beräkningsresultatet visas på fliken "Resultat av relationstalsberäkningen". Om du inte är anmälningspliktig anges det även på samma flik att denna kemikaliehög inte kräver någon anmälan.

Lägg till i KemiDigi-räknaren: [Relationstal - KemiDigi](#)

Kemikalietabell (på finska): [Kemikaalitaulukko \(ilmoituslomakkeen liite\) – Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto](#)

Anvisningar för ifyllning av kemikalietabellen: [Anmälningsgränser för kemikalier – Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto](#)

2. Anmälan

Vi ber er att fylla i anmälan **noggrant** och skicka tillbaka den **undertecknad och daterad**.

I anmälan ska följande beaktas

- alla farliga kemikalier
- alla bilagor enligt punkt a (permanent) eller b (tillfällig) ska bifogas
- uppgifter som identifierar anläggningen (permanent byggnadsteckning eller fastighetsbeteckning)

Räddningstjänsten returnerar en ofullständigt ifylld kemikalieanmälan till avsändaren för komplettering. Räddningstjänsten ger vägledning och rådgivning på begäran.

Kemikalieanmälan med bilagor ska lämnas in skriftligen till räddningsmyndigheten minst en månad innan verksamheten inleds. Om verksamheten redan pågår ska anmälan med bilagor omedelbart lämnas in till räddningsmyndigheten.

Via länken nedan hittar du Tukes KemiDigi-förhållandekalkylator, räddningstjänstens kemikalietabell och anmälningsformuläret för kemikalier.

[Anmälan om liten industriell hantering och lagring av farliga kemikalier – Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto](#)

Kemikalietabell (på finska): [Kemikaalitaulukko \(ilmoituslomakkeen liite\) – Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto](#)

[Relationstal - KemiDigi](#)

Verksamheten kan vara permanent eller tillfällig. Enligt regeringsförordningen om tillsyn över hantering och lagring av farliga kemikalier (685/2015, § 34) avses **med tillfällig hantering eller lagring användning av kemikalier under högst sex månader** på byggarbetsplatser, mässor, utställningar eller tävlingar eller annan liknande verksamhet.

3. Beslut om kemikalier och idrifttagningskontroll

Räddningstjänsten fattar ett kemikaliebeslut för anläggningen på grundval av den kemikalieanmälan som verksamhetsutövaren har upprättat och genomför en idrifttagningsinspektion för att kontrollera att verksamheten på anläggningen bedrivs i enlighet med anmälan och att villkoren i kemikaliebeslutet uppfylls.

En driftsättningskontroll måste utföras innan verksamheten påbörjas.

Anmäl inom rimlig tid till räddningstjänsten om väsentliga förändringar i verksamheten, om verksamheten upphör eller avbryts, om avbrottet varar i mer än ett år.

[Anmälningsformulär för att avsluta och avbryta industriell bearbetning och lagring av en farlig kemikalie – Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto](#)

Viktiga förändringar är till exempel: mängden kemikalier eller en ny kemikalie, byte av ansvarig person samt strukturella förändringar som påverkar bearbetningen eller lagringen.

4. Kemikalier

Kemikalierna listas med sina faroangivelser (H-fraser) och mängderna anges i ton (t).

Till exempel 1 kg = 0,001 t, 100 kg = 0,1 t.

FÖRTECKNING ÖVER FARLIGA KEMIKALIER ☐ Uppgifterna ges på separat bilaga

Kemikalie och eventuell specifikation (t.ex. halt, användnings-ändamål)	Klassificering (faroklass, farokategori, H-angivelse) t.ex. Flam. Liq. 2, H225; Acute Tox. 3, H301, H311, H331			Maximal mängd (angivet i ton)	Specifikation av mängden (t.ex. behållarens storlek)
	Fysikaliska riskegenskaper	Hälsorisk- egenskaper	Miljörisk- egenskaper		

Bild 1. Förteckning över farliga kemikalier i formuläret för anmälan av kemikalier inom räddningstjänstens samarbetsnätverk.

Ange alltid i kemikalieförteckningen under respektive rubrik:

- bränslen (enligt behållarens maximala volym)
 - diesel,
 - bensin,
 - motorolja,
 - bensin för småmaskiner
- gasol (både fulla och tomma flaskor, dvs. så kallade flaskplatser, ska anges)
- acetylen (både fulla och tomma flaskor, dvs. så kallade flaskplatser, ska anges)
- andra större kemikalievolymer (över 1 t) under egen rubrik

Mindre mängder kemikalier kan redovisas per kategori, t.ex.

- brandfarliga vätskor
- aerosoler
- hälsofarliga ämnen
- miljöfarliga ämnen

Tips: Olika kategorier finns i räddningstjänstens kemikalietabell (på finska). ([Kemikaalitalukko \(ilmoituslomakkeen liite\)](#) – Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto)

Faromärkningar:

- H2XX – fysikaliska faror (tidigare brand- och explosionsrisker)
- H3XX – hälsorisker
- H4XX – miljörisker

Tips: faroangivelser (säkerhetsdatablad, avsnitt 2.1 Klassificering av ämnen och blandningar)

5. Bilagor till anmälan

Bifoga alla följande bilagor om **den fasta verksamheten** till anmälan:

- 1) *Rapport om risker och olycksrisker i samband med hantering och lagring av farliga kemikalier* – Kan ingå i räddningsplanen.
- 2) *Kemikalieinformation (säkerhetsdatablad eller motsvarande information om kemikaliers farliga egenskaper)* – Säkerhetsdatablad för större kemikalier såsom bränslen, gasol m.m. För mindre mängder, t.ex. oljor som finns i butiken, behöver inga separata säkerhetsdatablad lämnas in, men de måste finnas tillgängliga på platsen.
- 3) *En kartskiss över anläggningens läge, där bebyggelse, skolor, vårdinrättningar, andra industrianläggningar och allmänna vägar är markerade, samt en redogörelse för vattenuttag, grundvattenområden och markens beskaffenhet.* – Redogör för vilken typ av verksamhet som bedrivs i området kring anläggningen.
- 4) *Situationsplan över anläggningsområdet (produktions-, lager- och kontorsbyggnader, kemikalielager och -tankar, platser för påfyllning och tömning av kemikalier)* – Visar var kemikalier används/lagras på fastigheten.
- 5) *Planritning över placeringen av verksamhetsutövarens kemikalieanläggningar och kemikalielager i byggnaderna.*
- 6) *En processbeskrivning i textform och, vid behov, scheman över verksamheten.* – För mindre anläggningar kan processbeskrivningen anges under avsnittet "Allmän beskrivning av verksamheten" i formuläret. För större anläggningar, såsom industrianläggningar, bör en mer detaljerad separat processbeskrivning bifogas.
- 7) *Redogörelse för brandskyddsåtgärder på anläggningen, hanteringen av eventuella läckage och övriga åtgärder som planerats för olycksfall (t.ex. instruktioner och utbildning av personalen).* – Kan ingå i räddningsplanen.
- 8) *Bedömning av explosionsrisk och, vid behov, explosionsskyddsdokument* (Lag om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor 44 §)

Anmälan om tillfällig verksamhet (**mindre än 6 månader**) ska i övrigt innehålla samma bilagor, men punkt 6 behöver inte beaktas. Användningen av kemikalier ska dock beskrivas i kemikalieanmälan.

Om du har frågor om hur du fyller i anmälan, vänligen kontakta den lokala räddningstjänsten.

6. Rättslig grund

Lag om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor 390/2005

24 § Anmälningsskyldighet

Liten industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier får bedrivas endast om en anmälan om detta görs. Verksamhetsutövaren ska göra anmälan till räddningsmyndigheten, om inte anmälan med stöd av 23 § 2 mom. ska göras till Säkerhets- och kemikalieverket. I anmälan ska ingå uppgifter och utredningar om den planerade verksamheten och säkerhetsarrangemangen. (21.12.2010/1271)

Verksamhetsutövaren skall göra en anmälan om betydande ändringar i den verksamhet som avses i 1 mom.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om anmälningsförfarandet vid industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier när verksamheten inleds och i ändringssituationer, om hur anmälan skall göras samt om de uppgifter och utredningar som skall ingå i anmälan..

Statsrådets förordning om övervakning av hanteringen och upplagringen av farliga kemikalier 685/2015

33 § Anmälan om liten verksamhet

Bestämmelser om anmälan som ska göras om liten industriell hantering eller upplagring av kemikalier enligt 5 § finns i 24 § i kemikaliesäkerhetslagen.

I anmälan ska följande anges:

- 1) verksamhetsutövarens namn, hemort och kontaktuppgifter,*
- 2) produktionsanläggningens placering,*
- 3) områdets vattentäkter, viktiga grundvattenområden och andra grundvattenområden som lämpar sig för vattenförsörjning samt markens beskaffenhet,*
- 4) de kemikalier som medför fysikaliska faror (brand- och explosionsfarliga) samt hälso- eller miljöfarliga kemikalier som ska hanteras och upplagras i produktionsanläggningen,*
- 5) de största mängder av i 4 punkten avsedda kemikalier som samtidigt kommer att finnas i driftsanordningarna och lagren,*
- 6) när det planeras att verksamheten ska inledas.*

Anmälan ska innehålla

- 1) en redogörelse för de faror och olycksrisker som sammanhänger med hanteringen och upplagringen av de farliga kemikalierna,*
- 2) säkerhetsdatablad eller motsvarande uppgifter om de huvudsakliga kemikalier som ska hanteras och upplagras,*

- 3) *en redogörelse i stora drag för hur den industriella hanteringen eller upplagringen är planerad att ske,*
- 4) *en redogörelse för brandbekämpningsarrangemangen, för hur eventuella läckor ska fås under kontroll och för andra åtgärder som har planerats med tanke på olyckor.*

Anmälan ska göras skriftligen minst en månad innan den industriella hanteringen eller upplagringen inleds.

34 § Anmälan om tillfällig liten verksamhet

I anmälan om tillfällig liten industriell hantering eller upplagring av farliga kemikalier ska följande anges:

- 1) *verksamhetsutövarens namn, hemort och kontaktuppgifter,*
- 2) *var verksamheten ska bedrivas,*
- 3) *områdets vattentäkter, viktiga grundvattenområden och andra grundvattenområden som lämpar sig för vattenförsörjning samt markens beskaffenhet, om detta är väsentligt med tanke på de kemikalier som ska hanteras eller upplagras,*
- 4) *de farliga kemikalier som ska hanteras och upplagras på platsen samt deras maximimängder,*
- 5) *den tid under vilken verksamheten ska bedrivas.*

Anmälan ska innehålla

- 1) *en redogörelse för de faror och olycksrisker som sammanhänger med hanteringen och upplagringen av de farliga kemikalierna,*
- 2) *säkerhetsdatablad eller motsvarande uppgifter om de huvudsakliga kemikalier som ska hanteras och upplagras,*
- 3) *en redogörelse i stora drag för hur hanteringen eller upplagringen av kemikalierna är planerad att ske,*
- 4) *en redogörelse för brandbekämpningsarrangemangen, för hur eventuella läckor ska fås under kontroll och för andra åtgärder som har planerats med tanke på olyckor.*

Anmälan ska göras skriftligen minst en månad innan verksamheten inleds.

Med tillfällig hantering eller upplagring avses användning av en kemikalie under högst sex månader på en byggsplats, mäss, utställning eller tävling eller annan motsvarande verksamhet.